

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ตามการรับรู้ของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1

ตัวอย่างประชากร คือ ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายโรงเรียนละ 5 คน จากโรงเรียนที่สุ่มมาทั้งหมด 46 โรงเรียน ได้จำนวนตัวอย่างประชากรจากแบบสอบถามที่กลับคืนมาทั้งสิ้น 207 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ในด้านการวางแผนการนิเทศการสอน ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านการพัฒนาบุคลากร โดยแบ่งน้ำหนักคะแนนตามแบบของลิเคิร์ตออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด กำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์วิเคราะห์โดยหาค่ามัธยัมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อเสนอแนะวิเคราะห์โดยรวบรวมความคิดเห็นแล้วนำเสนอนิรูปความเรียงตามลำดับความถี่

สรุปผลการวิจัย

ความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการนิเทศการสอนวิชาคณิตศาสตร์

เมื่อพิจารณาทั้งโดยส่วนรวมและรายละเอียดยกปรากฏว่าครูคณิตศาสตร์มีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการสอนด้านการวางแผนการนิเทศการสอนวิชาคณิตศาสตร์ปานกลางทุกเรื่อง

2. ด้านการเรียนการสอน

2.1 ด้านจุดประสงค์

เมื่อพิจารณาทั้งโดยส่วนรวมและรายละเอียดยกปรากฏว่าครูคณิตศาสตร์มีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการสอนด้านจุดประสงค์ปานกลางทุกเรื่อง

2.2 ด้านหลักสูตรและเนื้อหา

เมื่อพิจารณาทั้งโดยส่วนรวมและรายละเอียดปรากฏว่าครุศึกษาศาสตร์มีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการลอนด้านหลักสูตรและเนื้อหาปานกลางทุกเรื่อง

2.3 ด้านการสอน

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมปรากฏว่า ครุศึกษาศาสตร์มีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการลอนด้านการสอนปานกลางทุกเรื่อง แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดปรากฏว่าหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการลอนน้อยในเรื่องการลาติการลอนเกี่ยวกับเนื้อหาที่มีปัญหาและการเปิดโอกาสให้ครุศึกษาศาสตร์ลาติการลอนให้เพื่อนครุ นอกนั้นปฏิบัติปานกลาง

2.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาทั้งโดยส่วนรวมและรายละเอียดปรากฏว่า ครุศึกษาศาสตร์มีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการลอนด้านสื่อการเรียนการสอนปานกลางทุกเรื่อง

2.5 ด้านการวัดและการประเมินผล

เมื่อพิจารณาทั้งโดยส่วนรวมและรายละเอียดปรากฏว่า ครุศึกษาศาสตร์มีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการลอนด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรปานกลางทุกเรื่อง

3. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

เมื่อพิจารณาทั้งโดยส่วนรวมและรายละเอียดปรากฏว่า ครุศึกษาศาสตร์มีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการลอนด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรปานกลางทุกเรื่อง

4. ด้านการพัฒนาบุคลากร

เมื่อพิจารณาทั้งโดยส่วนรวมและรายละเอียดปรากฏว่า ครุศึกษาศาสตร์มีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการลอนด้านการพัฒนาบุคลากรปานกลางทุกเรื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย อภิปรายได้ดังนี้

1. หัวหน้าหมวดวิชาศึกษาศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการลอนด้านการวางแผนการนิเทศการลอนวิชาศึกษาศาสตร์ปานกลางทุกเรื่อง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่างานนิเทศการลอนเป็นหน้าที่โดยตรงของหัวหน้าหมวดวิชาอยู่แล้วที่จะต้องประชุม วางแผนชี้แจงแก่ครูในหมวดวิชาของตน แต่หัวหน้าหมวดวิชายังมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการนิเทศไม่เพียงพอ ดังที่ สัจจา จันทระเจริญ (2526 : 145) กล่าวไว้ว่า "หัวหน้า

หมวดวิชายังขาดความรู้ ความมั่นใจในการนิเทศครูในสายวิชา เนื่องจากการที่มีวุฒิทางการศึกษาล้วนใหญ่ในระดับปริญญาตรีเท่า ๆ กันนั่นเอง" และหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์อาจจะวางแผนแต่เพียงผู้เดียวโดยมิได้ให้ครูในหมวดวิชามีส่วนร่วม จึงทำให้ครูคณิตศาสตร์ไม่ทราบถึงการวางแผนของหัวหน้าหมวดวิชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัจจา จันทระเจริญ (2526 : 151) ที่พบว่า เรื่องของการวางแผนปรับปรุงงานนี้หัวหน้าหมวดวิชากับครูควรร่วมมือวางแผน ไม่ใช่หัวหน้าหมวดวางแผนแต่เพียงผู้เดียว ควรมีการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และประชุมเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

2. หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการสอนเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้านจุดประสงค์ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนด้านการวัดและการประเมินผล ปานกลางทุกเรื่อง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในการปฏิบัติงานการนิเทศการสอนด้านต่าง ๆ เหล่านี้ หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์จะต้องใช้ความสามารถเป็นอย่างมากทั้งความรู้ความชำนาญประกอบกับหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์จะต้องใช้เทคนิควิธีในการนิเทศได้อย่างคล่องแคล่วเพื่อที่จะทำให้ผู้รับการนิเทศเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่นิเทศ รวมทั้งความยอมรับศรัทธาต่อตัวผู้นิเทศด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นสมรรถภาพของผู้นิเทศ ในที่นี้ก็คือหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์นั่นเอง จากการวิจัยของ สัจจา จันทระเจริญ (2526 : 141-147) พบว่าหัวหน้าหมวดวิชาสมรรถภาพในการบริหารงานอยู่ระดับปานกลางในด้านเหล่านี้คือ ด้านหลักสูตรและเอกสาร การใช้หลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร การนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน การแนะนำครูในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างถูกต้อง การวัดและการประเมินผล การวิเคราะห์ข้อสอบการจัดทำข้อสอบมาตรฐาน

จากผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการสอนด้านการสอนน้อยในเรื่องของการลาติการสอนเกี่ยวกับเนื้อหาที่มีปัญหาและการเปิดโอกาสให้ครูคณิตศาสตร์ลาติการสอนให้เพื่อนครูซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญนำ เล้าหลิดิตย์ (2525 : 95) ที่พบว่า งานที่หัวหน้าหมวดวิชาปฏิบัติได้น้อยได้แก่ การลาติการเรียนการสอนแก่ครูในหมวดวิชา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์มีความรู้ความสามารถที่จะทำการลาติการสอนให้แก่ครูในหมวดวิชาไม่เพียงพอ จึงทำให้ขาดความมั่นใจและไม่กล้าที่จะแสดงออก ประกอบกับหัวหน้าหมวดวิชามีงานที่ต้องปฏิบัติมากมายทั้งงานการสอนและงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร และลาเหตุที่สำคัญอาจจะมาจากครูคณิตศาสตร์ประสบปัญหาในเรื่องเทคนิควิธีสอนเป็นอย่างมาก ดังที่ผลการวิจัยของ เรวัตพร พรหมเพ็ญ (2526 : 60-61) พบว่า ครูคณิตศาสตร์มีปัญหาในการเลือกใช้กลวิธีการสอนและจากการวิจัยของ สนิท วงศ์แสงตา (2527 : 75) พบว่า ครูคณิตศาสตร์ต้องการการนิเทศด้านวิธีการสอนและเทคนิคการสอนอยู่ในระดับมาก ด้วยเหตุนี้

อาจทำให้ครูคณิตศาสตร์มองการปฏิบัติงานการนิเทศด้านการสอนว่ามี การปฏิบัติปานกลาง เท่านั้น เพราะยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของตน

3. หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการสอนด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรปานกลางทุกเรื่อง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ไม่ชำนาญการในเรื่องนี้จึงไม่ลามาารถชี้แจงให้ครูในหมวดวิชาเข้าใจถึงความสำคัญในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ และอาจจะเป็นเพราะว่าขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดทำโครงการต่าง ๆ การนิเทศการสอนด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงมีการปฏิบัติได้เพียงปานกลาง ดังที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2524 : 9-80) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และนักเรียนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่าปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่พบมากเป็นอันดับแรก คือ ปัญหางบประมาณ และอันดับที่สองคือ ปัญหาการขาดแคลนผู้ชำนาญการซึ่งก็คืออาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในสถานศึกษานั้นเอง

4. หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ปฏิบัติงานการนิเทศการสอนด้านการพัฒนาบุคลากรปานกลางทุกเรื่องที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันครูอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ ดังจะเห็นจากการวิจัยเรื่องนี้ ครูคณิตศาสตร์ที่ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี 191 คน จากจำนวนทั้งหมด 207 คน หรือ ประมาณ 92% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทถึง 14 คน ดังนั้นจึงเป็นการสร้างความสับสนใจให้แก่หัวหน้าหมวดวิชาที่จะจัดการนิเทศเนื้อ เป็นการพัฒนาบุคลากรภายในหมวด ด้วยคิดว่าครูทุกคนมีความรู้ความสามารถเท่าเทียมกัน ดังนั้นการจัดกิจกรรมนิเทศจึงต้องคำนึงว่าเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้รับการนิเทศหรือไม่ ทำให้หัวหน้าหมวดวิชาเกิดความลังเลไม่มั่นใจ ประกอบกับการขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่จะมาแนะนำให้ความรู้แก่ครู และขาดงบประมาณในการจัดการนิเทศ การนิเทศการสอนด้านนี้จึงมีการปฏิบัติปานกลาง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัจจา จันทระเจริญ (2526 : 145) ที่พบว่า หัวหน้าหมวดมีการปฏิบัติงานปานกลางในเรื่องการเยี่ยมเยียนชั้นเรียน การสังเกตการสอน การให้คำแนะนำแก่ครู การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนแก่ครูในหมวดวิชา การค้นคว้าวิจัยและนำผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาเผยแพร่ให้ครูได้ทราบและลองปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ศึกษานิเทศก์สายวิชาคณิตศาสตร์ควรจัดการนิเทศการสอนด้านการวางแผนการนิเทศการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรและด้านการพัฒนาบุคลากร
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการนิเทศการสอนภายในหมวดวิชาโดยการส่งเสริมให้หัวหน้าหมวดวิชามีความรู้ความเข้าใจในการจัดการนิเทศการสอน และผู้บริหารควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณสำหรับการนิเทศ
3. หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ควรปฏิบัติงานการนิเทศการสอนในด้านการวางแผนการนิเทศการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านการพัฒนาบุคลากร อย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์ในการนิเทศ และเพื่อการปฏิบัติงานการนิเทศการสอนได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ครูคณิตศาสตร์ควรให้ความสนใจและร่วมมือต่อการปฏิบัติงานการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรศึกษาการปฏิบัติงานการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษาที่ต่างออกไป
2. ควรศึกษาการปฏิบัติงานการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดวิชาที่ต่างออกไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย